

คู่มือปฏิบัติงาน

การคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้าง
ตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K)

ฝ่ายการคลังและทรัพย์สิน สำนักงานมหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยทักษิณ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์	1
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	1
ขอบเขตของคู่มือ	1
นิยามศัพท์เฉพาะ	1
บทที่ 2 โครงสร้าง ภารกิจของหน่วยงานและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่ง	
โครงสร้างหน่วยงาน	4
ภาระหน้าที่ของหน่วยงาน	5
บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่ง	5
ลักษณะงานที่ปฏิบัติ	6
บทที่ 3 หลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติงานและเงื่อนไข	
หลักเกณฑ์การปฏิบัติงาน	8
วิธีการปฏิบัติงาน	12
เงื่อนไข/ข้อสังเกต/ข้อควรระวัง/สิ่งที่ควรคำนึงในการปฏิบัติงาน	13
แนวคิด/งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
บทที่ 4 เทคนิคในการปฏิบัติงาน	
กลยุทธ์การปฏิบัติงาน	14
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	14
การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน	15
จรรยาบรรณ/คุณธรรม/จริยธรรมในการปฏิบัติงาน	15
บทที่ 5 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	
ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน	18
ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหรือพัฒนางาน	18
บรรณานุกรม	19
ภาคผนวก	20
ประวัติผู้เขียน	21

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ในปี 2516 ได้เกิดวิกฤติการณ์วัสดุก่อสร้างที่สำคัญเกิดการขาดแคลนและมีราคาสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว คือ เหล็กเส้นขาดแคลนทั่วโลกจึงทำให้มีราคาสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อธุรกิจก่อสร้างโดยตรงและรุนแรง ผู้รับเหมาต่างได้รับความเดือดร้อน บางรายหยุดดำเนินกิจการ บางรายละทิ้งงาน เพราะไม่สามารถรับภาระขาดทุนได้ ขณะเดียวกันผู้จ้างเหมาก็ได้รับผลกระทบด้วยเช่นกัน คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติให้นำ “ค่า K” มาใช้ เพื่อช่วยเหลือผู้รับเหมาให้ได้รับการชดเชยค่าเสียหาย ทั้งนี้ มีคณะกรรมการเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข สูตร ประเภท และลักษณะงานที่เข้าข่ายสามารถขอรับเงินชดเชยจากรัฐบาลได้ จนถึงปี 2524 รัฐบาลได้ประกาศยกเลิกการใช้ “ค่า K” เนื่องจากวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจกลับเข้าสู่ภาวะปกติ และเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2532 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้นำ “ค่า K” มาใช้อีกครั้ง เนื่องจากผลของภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยได้เจริญก้าวหน้าและขยายตัวอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดการลงทุนอย่างมากในธุรกิจหลายสาขา โดยเฉพาะธุรกิจการก่อสร้าง เพื่อรองรับเศรษฐกิจที่ขยายตัว เป็นเหตุให้วัสดุก่อสร้างที่สำคัญ คือ เหล็กเส้น ปูนซีเมนต์ หินและไม้ขาดแคลนและมีราคาสูงขึ้นมากอย่างต่อเนื่อง ผู้ประกอบธุรกิจก่อสร้างต่างได้รับความเดือดร้อน รัฐบาลจึงให้ความช่วยเหลือโดยมีมติให้ใช้ “ค่า K” มาจนถึงปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นคู่มือ/แนวทางและวิธีปฏิบัติ ในการคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) ของผู้ปฏิบัติงาน หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องไปใช้ปฏิบัติ

ประโยชน์

เป็นคู่มือปฏิบัติงานสำหรับผู้ปฏิบัติงาน หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้องสามารถใช้ศึกษา ทำความเข้าใจ และใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของคู่มือ

คู่มือ “การคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K)” ฉบับนี้ ใช้กับผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

นิยามศัพท์เฉพาะ/คำจำกัดความ

“ค่า K” หมายถึง ตัวเลขดัชนีที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงของค่างาน ณ ระยะเวลาที่ผู้รับเหมาก่อสร้างเปิดซองประกวดราคาได้ เปรียบเทียบกับระยะเวลาที่ส่งงานในแต่ละงวด

“งานอาคาร” หมายถึง ตัวอาคาร เช่น ที่ทำการ โรงเรียน โรงพยาบาล หอพัก ที่พักอาศัย หอประชุม อัฒจันทร์ ยิมเนเซียม สระว่ายน้ำ โรงอาหาร คลังพัสดุ โรงงาน รั้ว เป็นต้น และให้หมายความรวมถึง

1. ไฟฟ้าของอาคารบรรจบถึงสายเมนจำหน่าย แต่ไม่รวมถึงหม้อแปลงไฟฟ้าและระบบไฟฟ้าภายในบริเวณ
2. ประปาของอาคารบรรจบถึงเมนจำหน่าย แต่ไม่รวมถึงระบบประปาภายในบริเวณ
3. ระบบท่อหรือระบบสายต่างๆ ที่ติดอยู่หรือฝังอยู่ในส่วนของอาคาร เช่น ท่อปรับอากาศ ท่อก๊าซ สายไฟฟ้าสำหรับเครื่องปรับอากาศ สายล่อฟ้า ฯลฯ
4. ทางระบายน้ำของอาคารจนถึงทางระบายน้ำภายนอก
5. ส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับอาคาร เฉพาะส่วนที่ติดกับอาคารโดยต้องสร้างหรือประกอบพร้อมกับการก่อสร้างอาคาร แต่ไม่รวมถึงเครื่องจักรหรือเครื่องมือกลที่นำมาประกอบหรือติดตั้ง เช่น ลิฟต์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องสูบน้ำ เครื่องปรับอากาศ พัดลม ฯลฯ
6. ทางเท้ารอบอาคาร ดินถม ดินตัก ห่างจากอาคารโดยรอบไม่เกิน 3 เมตร

“งานดิน” หมายถึง การขุดดิน การตักดิน การบดอัดดิน การขุดเปิดหน้าดิน การเกลี่ยบดอัดดิน การขุด-ถมบดอัดแน่นเขื่อน คลอง คันคลอง คันกั้นน้ำ คันทาง ซึ่งต้องใช้เครื่องจักรเครื่องมือกลปฏิบัติงาน

“งานหินเรียง” หมายถึง งานหินขนาดใหญ่นำมาเรียงกันเป็นชั้นให้เป็นระเบียบจนได้ความหนาที่ต้องการ โดยในช่องว่างระหว่างหินใหญ่จะแซมด้วยหินย่อยหรือกรวดขนาดต่างๆ และทรายให้เต็มช่องว่าง มีการควบคุมคุณสมบัติของวัสดุและมีข้อกำหนดวิธีปฏิบัติโดยใช้เครื่องจักร เครื่องมือกลหรือแรงคน และให้หมายความรวมถึงงานหินทิ้ง งานหินเรียง ยาแนว หรืองานหินใหญ่ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพื่อป้องกันการกัดเซาะพังทลายของลาดตลิ่งและท้องลำน้ำ

“งานเจาะระเบิดหิน” หมายถึง งานเจาะระเบิดหินทั่วไป ระยะทางขนย้ายไป-กลับประมาณไม่เกิน 2 กิโลเมตร ยกเว้นงานเจาะระเบิดอุโมงค์ซึ่งต้องใช้เทคนิคขั้นสูง

“งานผิวถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก” หมายถึง ผิวถนนคอนกรีตที่ใช้เหล็กเสริม ซึ่งประกอบด้วยตะแกรงเหล็กเส้นหรือตะแกรงลวดเหล็กกล้าเชื่อมติด (WELDED STEEL WIRE FARRIC) เหล็กเดือย (DOWEL BAR) เหล็กยึด (DEFORMED TIE BAR) และรอยต่อต่างๆ (JOINT) ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงแผ่นพื้นคอนกรีตเสริมเหล็กบริเวณคอสสะพาน (R.C. BRIDGE APPROACH) ด้วย

“งานท่อระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็กและงานบ่อพัก” หมายถึง ท่อคอนกรีตเสริมเหล็กสำหรับงานระบายน้ำ (PRECAST REINFORCED CONCRETE DRAINAGE PIPE) งานวางระบายน้ำ

คอนกรีตเสริมเหล็ก งานดาดคอนกรีตเสริมเหล็กวางระบายน้ำและบริเวณลาดคอสะพาน รวมทั้งงาน บ่อพักคอนกรีตเสริมเหล็กและงานคอนกรีตเสริมเหล็กอื่นที่มีรูปแบบและลักษณะงานคล้ายคลึงกัน เช่น งานบ่อพัก (MANHOLE) ท่อร้อยสายโทรศัพท์ ท่อร้อยสายไฟฟ้า เป็นต้น

“งานโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กและงานเชื่อมกันตลิ่ง” หมายถึง สะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก โครงสร้างฐานรากคอนกรีตเสริมเหล็กคอสะพาน (R.C. BEARING UNIT) ท่อเหลี่ยมคอนกรีตเสริมเหล็ก (R.C. BOX CULVERT) หอดังน้ำโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก เชื่อมกันตลิ่งคอนกรีตเสริมเหล็ก ทำเทียบเรือคอนกรีตเสริมเหล็กและสิ่งก่อสร้างอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

“งานโครงสร้างเหล็ก” หมายถึง สะพานเหล็กสำหรับคนเดินข้ามถนน โครงเหล็กสำหรับติดตั้งป้ายจราจรชนิดแขวนสูง เสาไฟฟ้าแรงสูง เสาวิทยุ เสาโทรทัศน์ หรืองานโครงสร้างเหล็กอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ไม่รวมถึงงานติดตั้งเสาโครงเหล็กสายส่งของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

“งานอาคารชลประทานไม่รวมบานเหล็ก” หมายถึง อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กชนิดต่างๆ ที่ก่อสร้างในแนวคลองส่งน้ำหรือคลองระบายน้ำ เพื่อควบคุมระดับและหรือปริมาณน้ำ ได้แก่ ท่อระบายน้ำ น้ำตก รางเท สะพานน้ำ ท่อลอด ไชพอน และอาคารชลประทานชนิดอื่นๆ ที่ไม่มีบานระบายเหล็ก แต่ไม่รวมถึงงานอาคารชลประทานขนาดใหญ่เช่น ฝาย ทางระบายน้ำล้น หรืออาคารชลประทานประกอบของเขื่อน เป็นต้น

“งานอาคารชลประทานรวมบานเหล็ก” หมายถึง อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กชนิดต่างๆ ที่ก่อสร้างในแนวคลองส่งน้ำหรือคลองระบายน้ำ เพื่อควบคุมระดับและหรือปริมาณน้ำ ได้แก่ ท่อส่งน้ำ เขื่อน ท่อระบายน้ำ ประตูระบายน้ำ อาคารอัดน้ำ ท่อลอดและอาคารชลประทานชนิดต่างๆ ที่มีบานระบายน้ำ แต่ไม่รวมถึงงานอาคารชลประทานขนาดใหญ่เช่น ฝาย ทางระบายน้ำล้น หรืออาคารชลประทานประกอบของเขื่อน เป็นต้น

“งานบานระบาย TRASHRACK และSTEEL LINER” หมายถึง บานระบายเหล็กเครื่อง กว้านและโครงยก รวมทั้ง BULK HEAD GATE และงานท่อเหล็ก

“งานเหล็กเสริมคอนกรีต และANCHOR BAR” หมายถึง เหล็กเส้นที่ใช้เสริมในงานคอนกรีตและเหล็ก ANCHOR BAR ของงานฝาย ทางระบายน้ำล้น หรืออาคารชลประทานประกอบของเขื่อน ซึ่งมีสัญญาแยกจ่ายเฉพาะงานเหล็กดังกล่าวเท่านั้น

“งานคอนกรีตไม่รวมเหล็ก และคอนกรีตดาดคลอง” หมายถึง งานคอนกรีตเสริมเหล็กที่หัก ส่วนของเหล็กออกมาแยกคำนวณต่างหากของงานฝาย ทางระบายน้ำล้นหรืออาคารชลประทานประกอบของเขื่อน ซึ่งมีสัญญาแยกจ่ายเฉพาะงานคอนกรีตดังกล่าวเท่านั้น

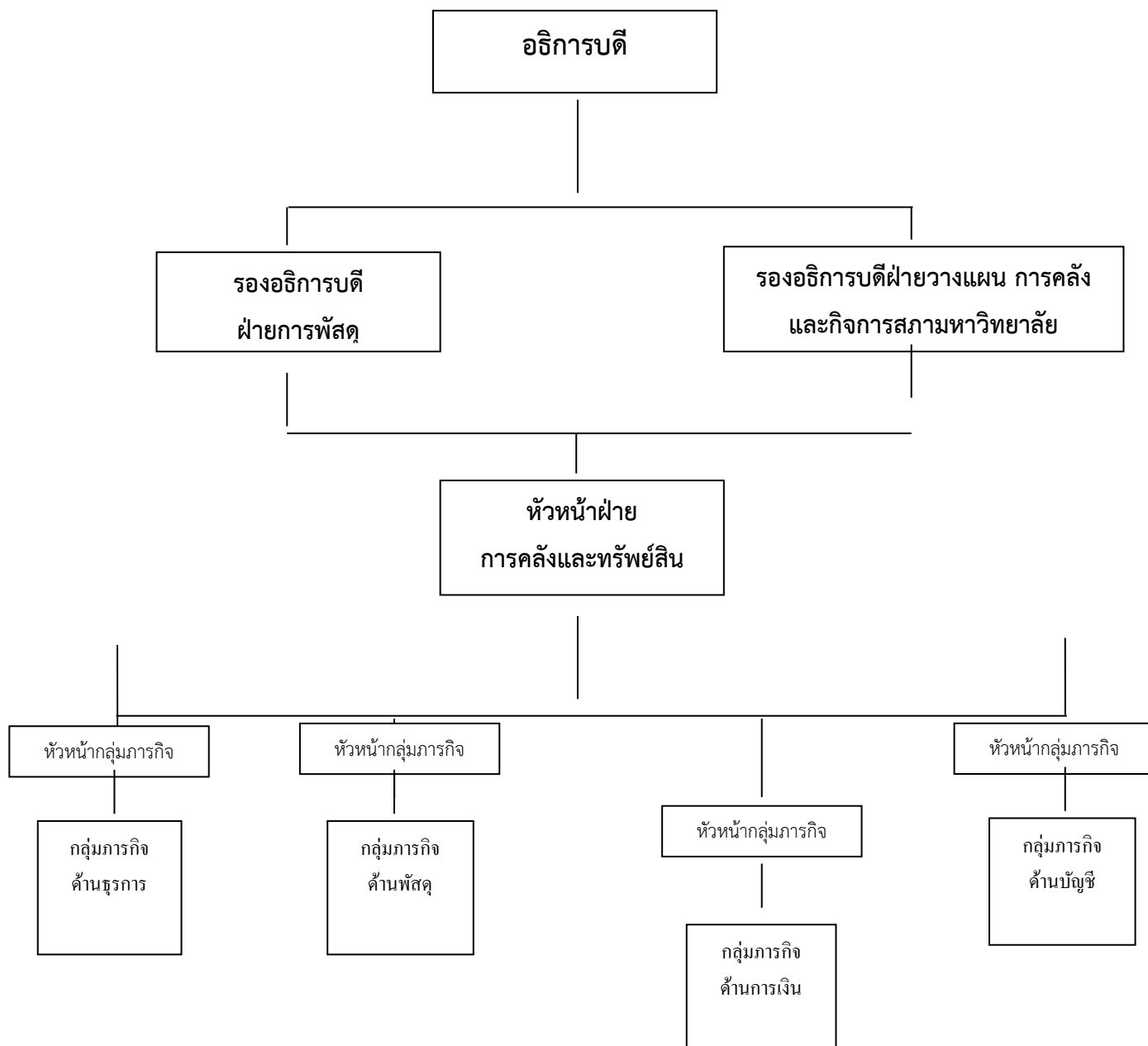
“งานเจาะ” หมายถึง การเจาะพร้อมฝังท่อกรุขนาดรูในไม่น้อยกว่า 48 มิลลิเมตร ในชั้นดิน หินผุหรือหินที่แตกหัก เพื่ออัดฉีดน้ำปูน และให้รวมถึงงานซ่อมแซมฐานรากอาคารชลประทาน ถนน และอาคารต่างๆ โดยการอัดฉีดน้ำปูน

บทที่ 2

โครงสร้าง ภารกิจของหน่วยงานและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่ง

โครงสร้างของหน่วยงาน

โครงสร้างการบริหารฝ่ายการคลังและทรัพย์สิน

ภาระหน้าที่ของหน่วยงาน

ฝ่ายการคลังและทรัพย์สิน มีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารและกำหนดนโยบายการเงิน การบัญชี การพัสดุ และการจัดหารายได้ของมหาวิทยาลัย การจัดทำหลักฐานข้อมูลและรายงานด้านการเงิน การบริหารการเงิน การรับ-จ่ายเงิน เงินเดือน การเงิน การบัญชี การพัสดุ และการบริหารทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

ฝ่ายการคลังและทรัพย์สินจัดกลุ่มภารกิจเพื่อให้สอดคล้องกับภาระงานที่รับผิดชอบ ดังนี้

1. **กลุ่มภารกิจด้านธุรการ** รับผิดชอบการสารบรรณ การประชุม การเงิน การบัญชี การพัสดุ การบริหารบุคคล การประกันคุณภาพ การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการจัดการความรู้ของฝ่ายการคลังและทรัพย์สิน
2. **กลุ่มภารกิจด้านการพัสดุ** รับผิดชอบการบริหารจัดการ กำหนดนโยบาย และปฏิบัติงานด้านการพัสดุของมหาวิทยาลัย
3. **กลุ่มภารกิจด้านการเงิน** รับผิดชอบการบริหารจัดการ กำหนดนโยบาย ปฏิบัติงานด้านการเงิน และการบริหารรายได้และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย
4. **กลุ่มภารกิจด้านการบัญชี** รับผิดชอบการบริหารจัดการ กำหนดนโยบาย และปฏิบัติงานการบัญชีของมหาวิทยาลัย

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่ง

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานของมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. 2551 (มหาวิทยาลัยทักษิณ. 2551 : 4)

ลักษณะงานโดยทั่วไป ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานช่วยและสนับสนุนงานบริหารต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับงานบันทึกข้อมูลเพื่อใช้คอมพิวเตอร์ งานธุรการ งานสารบรรณ งานประชาสัมพันธ์ งานวิเทศสัมพันธ์ งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ งานงบประมาณ งานการเงินและบัญชี งานพัสดุ งานสถาปัตยกรรม หรืองานด้านกฎหมาย และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

หน้าที่และความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานช่วยและสนับสนุนงานบริหารภายใต้การกำกับตรวจสอบเฉพาะกรณีที่เป็นหรือตามคำสั่ง หรือแบบหรือแนวทางปฏิบัติ หรือคู่มือที่มีอยู่ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ในสาขาวิชาที่สอดคล้องและเหมาะสมกับลักษณะงาน และหน้าที่ความรับผิดชอบ

ความรู้ความสามารถที่ต้องการ

1. มีความรู้ความสามารถในงานช่วยเหลือและสนับสนุนงานบริหารอย่างเหมาะสมแก่การปฏิบัติงานในหน้าที่

2. มีความรู้ความเข้าใจในการกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอื่นที่ใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่

3. มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาและคอมพิวเตอร์อย่างเหมาะสมแก่การปฏิบัติงานในหน้าที่

4. มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

5. มีความสามารถในการศึกษาและจัดการข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา สรุปเหตุผล และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความละเอียด รอบคอบ และถูกต้อง

6. มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมายของผู้จัดทำคู่มือ ซึ่งดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงาน มีรายละเอียดดังนี้

1. ดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้าง ตามงบประมาณที่ได้รับมอบอำนาจให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

1.1 ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้จัดทำแผนจัดซื้อ/จัดจ้าง

1.2 ประสานหน่วยงานให้จัดส่งรายชื่อคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง พร้อมเอกสารประกอบการจัดซื้อ/จัดจ้าง

1.3 จัดทำรายงานขอซื้อ/ขอจ้าง พร้อมคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อเสนอลงนามอนุมัติ/แต่งตั้ง

1.4 ดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้าง ให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ

1.5 จัดทำสัญญา และแจ้งผู้เกี่ยวข้องลงนาม

2. ตรวจสอบรายงานผลการตรวจสอบพัสดุประจำปีของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย

2.1 จัดทำ/ทบทวนแนวปฏิบัติ ในการตรวจสอบพัสดุประจำปี

2.2 จัดประชุม/ซักซ้อมแนวปฏิบัติในการตรวจสอบพัสดุประจำปี ให้กับเจ้าหน้าที่พัสดุของหน่วยงาน

2.3 ตรวจสอบรายงานให้มีความถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดและจัดทำทะเบียนคุมการรับรายงานผลการตรวจสอบพัสดุประจำปีจากหน่วยงาน

2.4 ติดตามเร่งรัดการจัดส่งภายในเวลาที่กำหนด เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับ

2.5 รายงานผลการจัดส่งและผลการตรวจสอบให้กับผู้เกี่ยวข้อง

3. ดำเนินการบริหารสินทรัพย์ ของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย ในระบบสารสนเทศบัญชี 3 มิติ ประกอบด้วย

- 3.1 ตรวจสอบการขึ้นทะเบียนสินทรัพย์
- 3.2 คำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน
- 3.3 บันทึกรายการโอน จำหน่าย บริจาค และออกรายงาน
- 3.4 บันทึกข้อมูลหลัก วัสดุ/ครุภัณฑ์
- 3.5 บันทึกยกเลิกการขึ้นทะเบียนสินทรัพย์
- 3.6 ตรวจสอบรายการค้างขึ้นทะเบียนสินทรัพย์

4. ให้บริการข้อมูลพัสดุสำหรับหน่วยงานภายในและภายนอก รวมทั้งให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน

- 4.1 ตอบข้อชี้แจงของหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก ในส่วนที่รับผิดชอบ
- 4.2 ประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อจัดทำรายงานผลการจัดซื้อ/จัดจ้างรายไตรมาส

ส่งสำนักงบประมาณ

4.3 บันทึกข้อมูลสัญญา ในระบบของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ถ้ามี)

4.4 ให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงาน สำหรับเจ้าหน้าที่พัสดุของหน่วยงานที่รับผิดชอบ (ถ้ามี)

5. การบริหารสัญญา

- 5.1 จัดทำทะเบียนคุมสัญญา
- 5.2 พิจารณาให้ความเห็น รายงานผลจากคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง
- 5.3 เร่งรัด ติดตาม แจ้งค่าปรับ (ถ้ามี)

5.4 ตรวจสอบ รายงานผลการตรวจสอบและคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K)

5.5 ตรวจสอบ และคืนหลักประกันของ/สัญญา

6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

บทที่ 3

หลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติงานและเงื่อนไข

หลักเกณฑ์การปฏิบัติงาน

เงื่อนไข หลักเกณฑ์ ประเภทงานก่อสร้าง สูตร วิธีการคำนวณและมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดให้ต้องคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) มีที่มาจาก มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2532 (แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0203/ว 109 ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2532) เห็นชอบเงื่อนไข หลักเกณฑ์ ประเภทงานก่อสร้าง สูตร และวิธีการคำนวณที่ใช้กับสัญญาแบบปรับราคาได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

เงื่อนไข หลักเกณฑ์ ประเภทงานก่อสร้าง สูตรและวิธีการคำนวณที่ใช้กับสัญญาแบบปรับราคาได้

ก. เงื่อนไขและหลักเกณฑ์

1. สัญญาแบบปรับราคาได้นี้ให้ใช้กับงานก่อสร้างทุกประเภท รวมถึงงานปรับปรุงและซ่อมแซม ซึ่งเบิกจ่ายค่างานในลักษณะหมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง หมวดเงินอุดหนุนและหมวดรายจ่ายอื่นที่เบิกจ่ายในลักษณะค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ที่อยู่ในเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ตามที่ได้กำหนดนี้

2. สัญญาแบบปรับราคาได้นี้ให้ใช้ทั้งในกรณีเพิ่มหรือลดค่างานจากค่างานเดิมตามสัญญา เมื่อดัชนีราคาซึ่งจัดทำขึ้นโดยกระทรวงพาณิชย์ มีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นหรือลดลงจากเดิม ขณะเมื่อวันเปิดซองประกวดราคา สำหรับกรณีที่จัดจ้างโดยวิธีอื่น ให้ใช้วันเปิดซองราคาแทน

3. การนำสัญญาแบบปรับราคาได้ไปใช้นั้น ผู้ว่าจ้างต้องแจ้งและประกาศให้ผู้รับจ้างทราบ เช่น ในประกาศประกวดราคาฯ และต้องระบุในสัญญาจ้างด้วยว่างานจ้างเหมานั้นๆ จะใช้สัญญาแบบปรับราคาได้ พร้อมทั้งกำหนดประเภทของงานก่อสร้าง สูตรและวิธีการคำนวณที่ทำให้มีการปรับเพิ่มหรือลดค่างานไว้ให้ชัดเจน

ในกรณีที่ม้งานก่อสร้างหลายประเภทในงานจ้างคราวเดียวกัน จะต้องแยกประเภทงานก่อสร้างแต่ละประเภทให้ชัดเจนตามลักษณะของงานก่อสร้างนั้นๆ และให้สอดคล้องกับสูตรที่กำหนดไว้

4. การขอเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้นี้ เป็นหน้าที่ของผู้รับจ้างที่จะต้องเรียกร้องภายในกำหนด 90 วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย หากพ้นกำหนดนี้ไปแล้วผู้รับจ้างไม่มีสิทธิที่จะเรียกร้องเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างจากผู้ว่าจ้างได้อีกต่อไป และในกรณีที่ผู้ว่าจ้างจะต้องเรียกเงินคืนจากผู้รับจ้าง ให้ผู้ว่าจ้างที่เป็นคู่สัญญารับเรียกเก็บเงินคืนจากผู้รับจ้างโดยเร็ว หรือให้หักค่างานของงวดต่อไป หรือให้หักเงินจากหลักประกันสัญญา แล้วแต่กรณี

5. การพิจารณาคำนวณเงินเพิ่มหรือลด และการจ่ายเงินเพิ่มหรือเรียกเก็บเงินคืนจากผู้รับจ้างตามเงื่อนไขของสัญญาแบบปรับราคาได้ ต้องได้รับการตรวจสอบและเห็นชอบจากสำนักงบประมาณและให้ถือการพิจารณาวินิจฉัยของสำนักงบประมาณเป็นที่สิ้นสุด

ข. ประเภทงานก่อสร้างและสูตรที่ใช้กับสัญญาแบบปรับราคาได้

ในการพิจารณาเพิ่มหรือลดราคาค่างานจ้างเหมาก่อสร้าง ให้คำนวณตามสูตรดังนี้

$$P = (PO) \times (K)$$

กำหนดให้ P = ราคาค่างานต่อหน่วยหรือราคาค่างานเป็นงวดที่จะต้องจ่ายให้ผู้รับจ้าง

PO = ราคาค่างานต่อหน่วยที่ผู้รับจ้างประมูลได้ หรือราคาค่างานเป็นงวดซึ่งระบุไว้ในสัญญาแล้วแต่กรณี

K = ESCALATION FACTOR ที่หักด้วย 4% เมื่อต้องเพิ่มค่างานหรือบวกเพิ่ม 4% เมื่อต้องเรียกค่างานคืน

ESCALATION FACTOR K หาได้จากสูตร ซึ่งแบ่งตามประเภทและลักษณะงาน ดังนี้

หมวดที่ 1 งานอาคาร

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.25 + 0.15 \text{ It/Io} + 0.10 \text{ Ct/Co} + 0.40 \text{ Mt/Mo} + 0.10 \text{ St/So}$$

หมวดที่ 2 งานดิน

2.1 งานดิน

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.30 + 0.10 \text{ It/Io} + 0.40 \text{ Et/Eo} + 0.20 \text{ Ft/Fo}$$

2.2 งานหินเรียง

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.40 + 0.20 \text{ It/Io} + 0.20 \text{ Mt/Mo} + 0.20 \text{ Ft/Fo}$$

2.3 งานเจาะระเบิดหิน

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.45 + 0.15 \text{ It/Io} + 0.10 \text{ Mt/Mo} - 0.20 \text{ Et/Eo} + 0.10 \text{ Ft/Fo}$$

หมวดที่ 3 งานทาง

3.1 งานผิวทาง PRIME COAT, TACK COAT, SEAL COAT

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.30 + 0.40 \text{ At/Ao} + 0.20 \text{ Et/Eo} + 0.10 \text{ Ft/Fo}$$

3.2 งานผิวทาง SURFACE TREATMENT SLURRY SEAL

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.30 + 0.10 \text{ Mt/Mo} + 0.30 \text{ At/Ao} + 0.20 \text{ Et/Eo} + 0.10 \text{ Ft/Fo}$$

3.3 งานผิวทาง ASPHALTIC CONCRETE, PENETRATION MACADAM

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.30 + 0.10 \text{ Mt/Mo} + 0.40 \text{ At/Ao} + 0.10 \text{ Et/Eo} + 0.10 \text{ Ft/Fo}$$

3.4 งานผิวถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.30 + 0.10 \text{ It/Io} + 0.35 \text{ Ct/Co} + 0.10 \text{ Mt/Mo} + 0.15 \text{ St/So}$$

3.5 งานท่อระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็กและงานบ่อพัก

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.35 + 0.20 \text{ It/Io} + 0.15 \text{ Ct/Co} + 0.15 \text{ Mt/Mo} + 0.15 \text{ St/So}$$

3.6 งานโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กและงานเชื่อมกันตลิ่ง

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.30 + 0.10 \text{ It/Io} + 0.15 \text{ Ct/Co} + 0.20 \text{ Mt/Mo} + 0.25 \text{ St/So}$$

3.7 งานโครงสร้างเหล็ก

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.25 + 0.10 \text{ It/Io} + 0.05 \text{ Ct/Co} + 0.20 \text{ Mt/Mo} + 0.40 \text{ St/So}$$

หมวดที่ 4 งานชลประทาน

4.1 งานอาคารชลประทานไม่รวมบานเหล็ก

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.40 + 0.20 \text{ It/Io} + 0.10 \text{ Ct/Co} + 0.10 \text{ Mt/Mo} + 0.20 \text{ St/So}$$

4.2 งานอาคารชลประทานรวมบานเหล็ก

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.35 + 0.20 \text{ It/Io} + 0.10 \text{ Ct/Co} + 0.10 \text{ Mt/Mo} + 0.25 \text{ St/So}$$

4.3 งานบานระบาย TRASMRACK และ STEEL LINER

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.35 + 0.20 \text{ It/Io} + 0.45 \text{ Gt/Go}$$

4.4 งานเหล็กเสริมคอนกรีต และ ANCHOR BAR

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.25 + 0.15 \text{ It/Io} + 0.60 \text{ St/So}$$

4.5 งานคอนกรีตไม่รวมเหล็กและคอนกรีตคาคดคลอง

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.40 + 0.15 \text{ It/Io} + 0.25 \text{ Ct/Co} + 0.20 \text{ Mt/Mo}$$

4.6 งานเจาะ

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.40 + 0.20 \text{ It/Io} + 0.10 \text{ Mt/Mo} + 0.20 \text{ Et/Eo} + 0.10 \text{ Ft/Fo}$$

4.7 งานอัดฉีดน้ำปูน

$$\text{ใช้สูตร } K = \text{ค่าางวดงาน} \times \text{Ct-Co/Co}$$

หมวดที่ 5 งานระบบสาธารณูปโภค

5.1 งานวางท่อ AC และ PVC

5.1.1 กรณีผู้ว่าจ้างเป็นผู้จัดหาท่อ

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.50 + 0.25 \text{ It/Io} + 0.25 \text{ Mt/Mo}$$

5.1.2 กรณีผู้รับจ้างเป็นผู้จัดหาท่อ AC

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.40 + 0.10 \text{ It/Io} + 0.10 \text{ Mt/Mo} + 0.40 \text{ Act/Aco}$$

5.1.3 กรณีผู้รับจ้างเป็นผู้จัดหาท่อ PVC

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.40 + 0.10It/Io + 0.10Mt/Mo + 0.40PVct/PVCo$$

5.2 งานวางท่อเหล็กเหนียว และท่อHYDENSITY POLYETHYLENE

5.2.1 กรณีผู้ว่าจ้างจัดหาท่อ

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.40 + 0.10It/Io + 0.15 Mt/Mo + 0.20Et/Eo+ 0.15Ft/Fo$$

5.2.2 กรณีผู้รับจ้างจัดหาท่อเหล็กเหนียว

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.40 + 0.10It/Io + 0.10Mt/Mo + 0.10Et/Eo + 0.30GIpt/GIPo$$

5.2.3 ในกรณีที่ผู้รับจ้างจัดหาท่อ HYDENSITY POLYETHYLENE

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.50 + 0.10It/Io + 0.10Mt/Mo + 0.30Pet/Peo$$

5.3 งานปรับปรุงระบบบ่อโม่ค้ำส่งน้ำ และงานSECONDARY LINING

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.40 + 0.10It/Io + 0.15Et/Eo + 0.35 GIpt/GIPo$$

5.4 งานวางท่อ PVC หุ้มด้วยคอนกรีต

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.30 + 0.10It/Io + 0.20 Ct/Co + 0.05Mt/Mo + 0.05St/So \\ + 0.30PVct/PVCo$$

5.5 งานวางท่อ PVC กลบทราย

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.25 + 0.05It/Io + 0.05Mt/Mo + 0.65PVct/PVCo$$

5.6 งานวางท่อเหล็กอาบสังกะสี

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.25 + 0.25It/Io + 0.50GIpt/GIPo$$

ประเภทงานและสูตรต่อไปนี้เฉพาะงานก่อสร้างของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเท่านั้น

5.7 งานก่อสร้างระบบสายส่งแรงสูงและสถานีไฟฟ้าย่อย

5.7.1 งานติดตั้งเสาโครงเหล็กสายส่งและอุปกรณ์ อุปกรณ์ไฟฟ้าเท่านั้น

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.60 + 0.25It/Io + 0.15 Ft/Fo$$

5.7.2 งานก่อสร้างฐานเสาไฟฟ้า (TOWER FOUNDATION) และงานติดตั้ง

BOUNDARY POST

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.35 + 0.20It/Io + 0.20Ct/Co + 0.10St/So + 0.15Ft/Fo$$

5.7.3 งานก่อสร้างฐานรากอุปกรณ์ไฟฟ้าสถานีไฟฟ้าย่อย

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.50 + 0.20It/Io + 0.15Ct/Co + 0.15St/So$$

5.8 งานหล่อและตอกเสาเข็มคอนกรีตอัดแรง

5.8.1 งานเสาเข็มคอนกรีตอัดแรง

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.35 + 0.15It/Io + 0.20Ct/Co + 0.30St/So$$

5.8.2 งานเสาเข็มแบบ CAST IN PLACE

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.30 + 0.10It/Io + 0.25Ct/Co + 0.35St/So$$

ประเภทงานและสูตรต่อไปนี้ใช้เฉพาะงานก่อสร้างของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเท่านั้น

5.9 งานก่อสร้างสายส่งแรงสูงระบบแรงดัน 69 – 115 KV.

5.9.1 กรณีผู้ว่าจ้างจัดหาวัสดุ

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.80 + 0.05 It/Io + 0.10Mt/Mo + 0.05Ft/Fo$$

5.9.2 กรณีที่ผู้รับจ้างจัดหาวัสดุ

$$\text{ใช้สูตร } K = 0.45 + 0.05It/Io + 0.20Mt/Mo + 0.05Ft/Fo + 0.25Wt/Wo$$

ดัชนีราคาที่ใช้คำนวณตามสูตรที่ใช้กับสัญญาแบบปรับราคาได้ จัดทำขึ้นโดยกระทรวงพาณิชย์

K	= ESCALATION FACTOR
It	= ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของประเทศ ในเดือนที่ส่งงานแต่ละงวด
Io	= ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของประเทศ ในเดือนที่เปิดซองประกวดราคา
Ct	= ดัชนีราคาซีเมนต์ ในเดือนที่ส่งงานแต่ละงวด
Co	= ดัชนีราคาซีเมนต์ ในเดือนที่เปิดซองประกวดราคา
Mt	= ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง (ไม่รวมเหล็กและซีเมนต์) ในเดือนที่ส่งงานแต่ละงวด
Mo	= ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง (ไม่รวมเหล็กและซีเมนต์) ในเดือนที่เปิดซองประกวดราคา
St	= ดัชนีราคาเหล็ก ในเดือนที่ส่งงานแต่ละงวด
So	= ดัชนีราคาเหล็ก ในเดือนที่เปิดซองประกวดราคา
Gt	= ดัชนีราคาเหล็กแผ่นเรียบที่ผลิตในประเทศ ในเดือนที่ส่งงานแต่ละงวด
Go	= ดัชนีราคาเหล็กแผ่นเรียบที่ผลิตในประเทศ ในเดือนที่เปิดซองประกวดราคา
At	= ดัชนีราคาแอสฟัลต์ ในเดือนที่ส่งงานแต่ละงวด
Ao	= ดัชนีราคาแอสฟัลต์ ในเดือนที่เปิดซองประกวดราคา
Et	= ดัชนีราคาเครื่องจักรกลและบริภัณฑ์ ในเดือนที่ส่งงานแต่ละงวด
Eo	= ดัชนีราคาเครื่องจักรกลและบริภัณฑ์ ในเดือนที่เปิดซองประกวดราคา
Ft	= ดัชนีราคาน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว ในเดือนที่ส่งงานแต่ละงวด
Fo	= ดัชนีราคาน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว ในเดือนที่เปิดซองประกวดราคา
Act	= ดัชนีราคาท่อซีเมนต์ใยหิน ในเดือนที่ส่งงานแต่ละงวด
ACo	= ดัชนีราคาท่อซีเมนต์ใยหิน ในเดือนที่เปิดซองประกวดราคา
PVCt	= ดัชนีราคาท่อ PVC ในเดือนที่ส่งงานแต่ละงวด
PVCo	= ดัชนีราคาท่อ PVC ในเดือนที่เปิดซองประกวดราคา

GIPt	=	ดัชนีราคาท่อเหล็กอาบสังกะสี ในเดือนที่ส่งงานแต่ละงวด
GIPo	=	ดัชนีราคาท่อเหล็กอาบสังกะสี ในเดือนที่เปิดของประกวดราคา
Pet	=	ดัชนีราคาท่อ HYDENSITY POLYETHYLENE ในเดือนที่ส่งงานแต่ละงวด
PEo	=	ดัชนีราคาท่อ HYDENSITY POLYETHYLENE ในเดือนที่เปิดของประกวดราคา
Wt	=	ดัชนีราคาสายไฟฟ้า ในเดือนที่ส่งงานแต่ละงวด
Wo	=	ดัชนีราคาสายไฟฟ้า ในเดือนที่เปิดของประกวดราคา

วิธีการปฏิบัติงาน

การคำนวณค่า K มีวิธีการปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้คำนวณค่า K จากสูตรตามลักษณะงานนั้นๆ โดยให้ใช้ตัวเลขดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างของกระทรวงพาณิชย์ โดยใช้ฐานของปีปัจจุบัน เป็นเกณฑ์ในการคำนวณ
2. สำหรับกรณีที่มีงานก่อสร้างหลายประเภทรวมอยู่ในสัญญาเดียวกัน จะต้องแยกค่างานก่อสร้างแต่ละประเภทให้ชัดเจนตามลักษณะของงานนั้น และให้สอดคล้องกับสูตรที่ได้กำหนดไว้
3. การคำนวณค่า K กำหนดให้ใช้เลขทศนิยม 3 ตำแหน่งทุกขั้นตอนโดยไม่มีการปัดเศษ และกำหนดให้ทำเลขสัมพันธ์ (เลขในวงเล็บ) ให้เป็นผลสำเร็จก่อน แล้วจึงนำผลลัพธ์ไปคูณกับตัวเลขคงที่หน้าเลขสัมพันธ์นั้น
4. ให้พิจารณาเงินเพิ่มหรือลดราคาค่างานจากราคาที่ผู้รับจ้างทำสัญญาตกลงกับผู้ว่าจ้างเมื่อค่า K ตามสูตรสำหรับงานก่อสร้างนั้นๆ ในเดือนที่ส่งมอบงานมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากค่า K ในเดือนเปิดของราคามากกว่า 4% ขึ้นไป โดยนำเฉพาะส่วนที่เกิน 4% มาคำนวณปรับเพิ่มหรือลดค่างานแล้วแต่กรณี (โดยไม่คิด 4% แรกให้)
5. ในกรณีที่ผู้รับจ้างไม่สามารถทำการก่อสร้างให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาในสัญญา โดยเป็นความผิดของผู้รับจ้างค่า K ตามสูตรต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการคำนวณค่างานให้ใช้ค่า K ของเดือนสุดท้ายตามอายุสัญญา หรือค่า K ของเดือนที่ส่งมอบงานจริง แล้วแต่ว่าค่า K ตัวใดจะมีค่าน้อยกว่า
6. การจ่ายเงินแต่ละงวดให้จ่ายค่าจ้างงานที่ผู้รับจ้างทำได้แต่ละงวดตามสัญญาไปก่อน ส่วนค่างานเพิ่มหรือค่างานลดลงซึ่งจะคำนวณได้ต่อเมื่อทราบดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง ซึ่งนำมาคำนวณค่า K ของเดือนที่ส่งมอบงานนั้นๆ เป็นที่แน่นอนแล้ว เมื่อคำนวณเงินเพิ่มได้แล้วให้ขอทำความตกลงเรื่องการเงินกับสำนักงบประมาณ

เงื่อนไข/ข้อสังเกต/ข้อควรระวัง/สิ่งที่ควรคำนึงในการปฏิบัติงาน

จากการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานพบข้อสังเกต ดังนี้

1. การคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) มีกระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงานหลายขั้นตอน ดังนั้น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้อง เพื่อให้การคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) มีความถูกต้อง

2. การคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) ต้องเป็นไปตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์ ประเภทงานก่อสร้าง สูตรและวิธีการคำนวณที่ใช้กับสัญญาแบบปรับราคาได้ (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2532 แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0203/ว 109 ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2532)

แนวคิด/งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การตรวจสอบเงินชดเชยค่างานก่อสร้าง (ค่า K)

คู่มือการตรวจสอบเงินชดเชยค่างานก่อสร้าง (ค่า K) มติคณะรัฐมนตรีและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง (สำนักมาตรฐานงานงบประมาณ สำนักงบประมาณ. 2555 : คำนำ) ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2544 อนุมัติตามที่สำนักงบประมาณเสนอ ในการมอบอำนาจให้หน่วยงานภาครัฐเจ้าของสัญญาจ้างมีอำนาจในการพิจารณาคำนวณเงินเพิ่มหรือลด และอนุมัติจ่ายเงินเพิ่มหรือเรียกเก็บเงินคืนจากผู้รับจ้างตามเงื่อนไขของสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) สำหรับสัญญาจ้างที่มีวงเงินไม่เกิน 50 ล้านบาท

ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐจึงต้องมีความรู้ และเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงานในการตรวจสอบและคำนวณค่า K ให้มีความถูกต้องตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์ ประเภทงานก่อสร้าง สูตร วิธีการคำนวณตามมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดให้ต้องคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2532 แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0203/ว 109 ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2532 เพื่อพิจารณาและอนุมัติจ่ายเงินเพิ่มหรือเรียกเก็บเงินคืนจากผู้รับจ้างตามเงื่อนไขของสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) ในกรณีสัญญาจ้างที่มีวงเงินไม่เกิน 50 ล้านบาท และในกรณีสัญญาจ้างที่มีวงเงินเกิน 50 ล้านบาท ให้หน่วยงานภาครัฐตรวจสอบและคำนวณค่า K ให้มีความถูกต้องตามหลักเกณฑ์การคำนวณค่า K แล้วส่งให้สำนักงบประมาณพิจารณาตรวจสอบและอนุมัติเงินชดเชยค่างานก่อสร้าง

บทที่ 4

เทคนิคในการปฏิบัติงาน

กลยุทธ์การปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) ให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยกลยุทธ์ต่างๆ ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องศึกษา เงื่อนไข หลักเกณฑ์ ประเภทงานก่อสร้าง สูตร และวิธีการคำนวณ เพื่อให้การคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) มีความถูกต้องครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องศึกษาแบบแปลนก่อสร้าง, รายการประกอบแบบก่อสร้าง และรายละเอียดต่าง ๆ ในสัญญาจ้างของโครงการให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อความถูกต้องในการแยกประเภทงานก่อสร้างแต่ละประเภทให้ชัดเจนตามลักษณะของงานก่อสร้างนั้นๆ และให้สอดคล้องกับสูตรที่กำหนดไว้ในการคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K)

3. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องทำการคำนวณตัวเลขในวงเล็บให้เป็นผลสำเร็จก่อน แล้วจึงนำผลลัพธ์ไปคูณกับตัวเลขคงที่หน้าเลขสัมพัทธ์ และในการคำนวณค่า K ในแต่ละขั้นตอนให้ใช้เลขทศนิยม 3 ตำแหน่งทุกครั้งโดยไม่มีการปัดเศษ จึงจะทำให้การคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) มีความถูกต้องตามข้อกำหนดที่ระบุไว้

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

การคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) จะเป็นไปตามลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติงาน เมื่อผู้รับจ้างได้ส่งมอบงาน ผู้ปฏิบัติงานจึงดำเนินการคำนวณค่า K โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ดำเนินการแยกรายการค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้อยู่ในข่ายการคำนวณค่า K และแยกค่างานแต่ละประเภทให้สอดคล้องกับสูตรที่กำหนดไว้ในการคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K)

2. นำตัวเลขที่ได้จากดัชนีราคาของกระทรวงพาณิชย์ของเดือนที่ผู้รับจ้างส่งมอบงาน มาแทนค่าในสูตรการคำนวณค่า K โดยสูตรที่ใช้ต้องแยกตามประเภทงานก่อสร้างให้ถูกต้อง

3. ในการคำนวณให้ทำการหารตัวเลขในวงเล็บให้เสร็จก่อน แล้วจึงนำผลลัพธ์ไปคูณ

4. การคำนวณค่า K ในแต่ละขั้นตอนให้ใช้ทศนิยมเพียง 3 ตำแหน่งเท่านั้น ห้ามปัดเศษขึ้นเด็ดขาด (หมายถึง ไม่ปัดทศนิยมตำแหน่งที่ 4 ขึ้นมาให้ตำแหน่งที่ 3 เช่น 0.4627 ให้ใช้ 0.462 ไม่ใช่ 0.463)

5. ค่า K ที่คำนวณได้จะต้องหักด้วย 4% หรือเพิ่ม 4% ทุกครั้ง โดยส่วนที่เกินคือส่วนที่ต้องจ่ายเงินเพิ่มหรือเรียกเงินคืน (หากค่า K มีค่าอยู่ระหว่าง $\pm 4\%$ (1.040-0.960) ก็ไม่ต้องจ่ายเงินชดเชยค่าก่อสร้างหรือเรียกเงินคืน

6. กรณีค่า K มีค่าน้อยกว่าหรือมากกว่า 4% ให้นำค่า k มาพิจารณาจ่ายเงินชดเชยค่าก่อสร้างหรือเรียกเงินคืนตามสูตรที่ได้กำหนดไว้

7. กรณีที่ผู้รับจ้างส่งงานเกินกำหนดระยะเวลาที่ระบุไว้ในสัญญา ต้องเปรียบเทียบค่า K ระหว่างเดือนที่ส่งงานจริงกับเดือนที่สิ้นสุดระยะเวลาในสัญญา โดยถ้าค่า K ของเดือนใดน้อยกว่าก็ให้ใช้ค่า K ของเดือนนั้น

การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ติดตามและประเมินผลการคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) มีรายละเอียด ดังนี้

1. กรณีสัญญาจ้างที่มีวงเงินไม่เกิน 50 ล้านบาท ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบและคำนวณค่า K ให้มีความถูกต้องตามหลักเกณฑ์การคำนวณค่า K แล้วรายงานให้อธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมาย พิจารณาตรวจสอบและอนุมัติเงินชดเชยค่างานก่อสร้าง

2. กรณีสัญญาจ้างที่มีวงเงินค่าจ้างเกิน 50 ล้านบาท ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบและคำนวณค่า K ให้มีความถูกต้องตามหลักเกณฑ์การคำนวณค่า K แล้วส่งให้สำนักงบประมาณ พิจารณาตรวจสอบและอนุมัติเงินชดเชยค่างานก่อสร้าง

จรรยาบรรณ/คุณธรรม/จริยธรรมในการปฏิบัติงาน

ในการดำเนินการเกี่ยวกับการคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีจรรยาบรรณ คุณธรรม และจริยธรรมที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน จะต้องดำเนินการโดยยึดถือแนวทางและวิธีปฏิบัติ หลักเกณฑ์การคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2532) เป็นหลักในการคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K)

2. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ต้องปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อมหาวิทยาลัย

3. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานโดยยึดปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ข้อบังคับมหาวิทยาลัย ทักษิณว่าด้วย จรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงาน พ.ศ. 2557

ในการคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน โดยใช้จรรยาบรรณของสำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

จรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน

1. การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเจ้าหน้าที่ ต้องยึดหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

1.1 ความซื่อสัตย์สุจริต ต้องเป็นผู้ที่ทำงานอย่างมีศักดิ์ศรี ไม่เห็นแก่ประโยชน์อันมิชอบ หรืออันมิควรได้หรือแสวงผลประโยชน์ส่วนตนจากการปฏิบัติหน้าที่ โดยอาจใช้อิทธิพล อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบเพื่อให้เกิดประโยชน์ส่วนตนและส่งผลกระทบต่อหน่วยงานซึ่งเรียกว่า ประโยชน์ทับซ้อน

1.2 ความขยันหมั่นเพียร ต้องอุทิศตนและเวลาให้กับการทำงานอย่างเต็มกำลัง ความสามารถมีความขยันตั้งใจและเอาใจใส่ต่องานในหน้าที่รับผิดชอบให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

1.3 ความรู้ความสามารถ ต้องเอาใจใส่ศึกษาเรียนรู้งานในหน้าที่ เตรียมความพร้อมตลอดเวลา เพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.4 ความมีระเบียบวินัย ต้องประพฤติปฏิบัติตามตัวบทกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่ง ตลอดจนจรรยาบรรณนี้อย่างเคร่งครัด

1.5 การรักษาความลับของราชการ ต้องมีจิตสำนึกแห่งการรักษาความปลอดภัย และปฏิบัติอย่างเคร่งครัดตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและคำสั่ง

1.6 การพัฒนาแบบบูรณาการ ต้องร่วมมือพัฒนาและสร้างสรรค์สำนักงานให้เป็นองค์กรที่มีวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ เปิดกว้าง ปฏิบัติงานในองค์กรรวม มุ่งเน้นประสิทธิภาพ โดยรวมพลังร่างกายและแรงใจของเจ้าหน้าที่ทุกคน

1.7 การรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ ต้องรักษาผลประโยชน์ของทางการในการบริหารและการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินอย่างมีประสิทธิภาพและอย่างประหยัด การรักษาทรัพย์สินของทางราชการให้อยู่ในสภาพที่ดีและให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.8 การสร้างจิตสำนึกที่ดีงาม ต้องมีความรับผิดชอบในเป้าหมายแห่งจรรยาบรรณ การมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้าและกว้างไกล การปรับปรุงตนเองและสำนักงานฯ โดยมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์วัฒนธรรม และค่านิยม ของระบบราชการตามหลักการจัดการภาครัฐแนวใหม่และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

1.9 ความถูกต้องความชอบธรรม ต้องยึดหลักความถูกต้อง ชอบธรรมตามหลักธรรมาภิบาล ในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติหน้าที่ที่โปร่ง

2. ข้อพึงปฏิบัติเพื่อความสำเร็จและความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน

2.1 ข้อพึงปฏิบัติตน

2.1.1 ประพฤติตนให้เหมาะสมทั้งทางวาจา กิริยามารยาท การแต่งกายบุคลิกภาพ และการวางตัว

2.1.2 ไม่ประพฤติในทางเสื่อมเสียชื่อเสียงต่อตนเองและต่อสำนักงาน

2.1.3 ใส่ใจในการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มความรู้ ความสามารถพัฒนางานของตนและสำนักงานให้บังเกิดผลดียิ่งขึ้น

2.1.4 มีจรรยาบรรณในการประพฤติตน และยึดมั่น สร้างสรรค์ความรักสามัคคีทั้ง ภายในและภายนอกสำนักงาน

2.2 ข้อพึงปฏิบัติในการทำงาน

2.2.1 ศึกษาและทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ในข้อกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ คำสั่ง หนังสือเวียนที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่

2.2.2 ศึกษางานในหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างจริงจัง เพิ่มพูนขีดความสามารถของตนเองอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา

2.2.3 ศึกษาและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่ด้านการสร้างระบบและการใช้ข้อมูลข่าวสารคอมพิวเตอร์ ตลอดจนเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยอื่นๆ

2.2.4 รักษาความลับของทางราชการอย่างเคร่งครัด

2.2.5 ไม่ให้ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับงานโดยไม่มีหน้าที่ หรือไม่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจสั่งการ

บทที่ 5

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ปัญหาอุปสรรค

1. กรณีมีงานก่อสร้างหลายประเภทรวมอยู่ในสัญญาเดียวกัน ทำให้แยกประเภทของงานก่อสร้างไม่ตรงตามลักษณะของงานก่อสร้าง จึงส่งผลให้การคำนวณค่า K ไม่เป็นไปตามสูตรที่ได้กำหนดไว้
2. นำรายการวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่อยู่ในเกณฑ์มาคำนวณค่า K ทำให้ได้ผลลัพธ์ที่ไม่ถูกต้อง
3. ใช้ค่าดัชนีในการคำนวณค่า K ไม่ถูกต้อง
4. ค่าคำนวณค่า K โดยใช้ตัวเลขทศนิยมเกิน 3 ตำแหน่งแล้วปัดเศษขึ้น ทำให้จำนวนเงินเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ต้องศึกษาแบบแปลนก่อสร้าง, รายการประกอบแบบก่อสร้าง และรายละเอียดต่าง ๆ ในสัญญาจ้างของโครงการให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อความถูกต้องในการแยกประเภทงานก่อสร้างแต่ละประเภทให้ชัดเจนตามลักษณะของงานก่อสร้างนั้นๆ จะได้คำนวณค่า K ตรงตามสูตรที่กำหนดไว้
2. ต้องศึกษา เงื่อนไข หลักเกณฑ์ ประเภทงานก่อสร้าง สูตร และวิธีการคำนวณ เพื่อให้การคำนวณค่า K มีความถูกต้องครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3. ค่าดัชนีในการคำนวณต้องใช้ค่าดัชนีราคาในเดือนที่เปิดซองประกวดราคา เปรียบเทียบกับดัชนีในเดือนที่ผู้รับจ้างมีหนังสือส่งมอบงานเท่านั้น อย่านำค่าดัชนีในเดือนที่มีการตรวจรับงานมาคำนวณเด็ดขาด
4. การคำนวณค่า K ในแต่ละขั้นตอนให้ใช้ทศนิยมเพียง 3 ตำแหน่งเท่านั้น ห้ามปัดเศษขึ้นเด็ดขาด (หมายถึง ไม่ปัดทศนิยมตำแหน่งที่ 4 ขึ้นมาให้ตำแหน่งที่ 3 เช่น 0.4318 ให้ใช้ 0.431 ไม่ใช่ 0.432)

บรรณานุกรม

- ฝ่ายบริหารกลางและทรัพยากรบุคคล. (2551, 28 สิงหาคม). ประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคล เรื่อง มาตรฐานกำหนดตำแหน่งพนักงานมหาวิทยาลัย. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2557). ข้อบังคับมหาวิทยาลัยทักษิณ ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2557. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. (2560). จรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. สืบค้นเมื่อ 9 กันยายน 2561, จาก www.nsc.go.th/pages/ethics.aspx
- สำนักมาตรฐานงบประมาณ สำนักงบประมาณ. (2555). คู่มือการตรวจสอบเงินชดเชยค่างานก่อสร้าง (ค่า K) มติคณะรัฐมนตรีและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : สำนักงบประมาณ.
- เสถียร คามีศักดิ์. (2553). การเขียนคู่มือปฏิบัติงาน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาคผนวก

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล : นายพรเทพ ทองชู
วัน เดือน ปีเกิด : 8 ธันวาคม พ.ศ. 2525
สถานที่อยู่ปัจจุบัน : 2/56 ถนนวิเชียรชม ตำบลบ่อ่าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
ตำแหน่งปัจจุบัน : พนักงานมหาวิทยาลัย ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงาน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน : ฝ่ายการคลังและทรัพย์สิน มหาวิทยาลัยทักษิณ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2547 : ปริญญาตรี หลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จังหวัดสงขลา